

XVIII вв. Описание книг, хранящихся в Государственной публичной библиотеке АН УССР. – Киев, 1958. – № 31. – С. 26; Родосский А. Описание старопечатных и церковно-славянских книг, хранящихся в библиотеке С.-Петербургской духовной академии. – С.-Петербург, 1891. – Вып. I. – № 29. – С. 44; Свенцицкий И.С. Каталог книг церковно-славянской печати. – Жовква, 1908. – № 465(589). – С. 132; Строев П. М. Описание старопечатных книг славянских и российских, хранящихся в библиотеке графа Ф. А. Толстова. – Москва, 1829. – № 31. – С. 73-75; Його ж. Описание старопечатных книг славянских, находящихся в библиотеке И. Н. Царского. – Москва, 1836. – № 31. – С. 32-33; Украинские книги кирилловской печати XVI-XVIII вв.: Каталог изданий, хранящихся в ГБЛ. – Вып. 1. 1574 – I пол. XVII в. / Сост. Т. Н. Каменева, А. А. Гусева. – Москва, 1976. – № 7. – С. 13; Ундольский В. М. Очерк славяно-русской библиографии. – Москва, 1871. – № 117. – Ствп. 19.

Література: Зернова А. С. Первопечатник Петр Мстиславец // Книга. Исследования и материалы. – Москва, 1964. – Сб. 9. – С. 104; Исаевич Я. Д. Преёмники первопечатника. – Москва, 1981. – С. 10; Його ж. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. – Львів, 2002. – С. 130; Пуцко В. Г. До іконографії фронтисписа Острозького видання 1594 р. // Волинська книга: Історія, дослідження, колекціонування: Наук. зб. – Вип. 1. – Острог, 2005. – С. 116-129; Фрис В. “Книга о Постничестві” Василя Великого (Остріг, 1594) у збірниках м. Львова // Остріг на порозі 900-річчя: Матеріали I-III наук.-краєз. конф. (1990-1992). – Острог, 1993. – Ч. 2. – С. 70-73.

*Наталія Бондар, Микола Ковальський,
Петро Кулаковський*

“Книга... проти різних єретиків, їудеїв та сарацин...” (Острог, 1611)

Повний заголовок книги в перекладі сучасною українською мовою звучить так – “Книга блаженного Федора, названого Авукар, карійського єпископа, проти різних єретиків, їудеїв та сарацинів із новогрецької на слов’янську мову перекладена спудеєм Острозького слов’яно-грецького учили-

ща”. К. існує в рукописному варіанті. Із заголовка видно, що це переклад із грецької. Автор твору Феодор Авукар – православний богослов, учень Іоана Дамаскіна. Збереглися 43 його невеликі твори полемічного характеру, котрі були спрямовані проти несторіан, монофізитів, теопасхистів, яковитів, триїєстів, їудеїв та арабів. В Україні переклад цього твору теж, очевидно, використовувався з полемічною метою. У передмові говориться, що він присвячений *Ісаїї Балабану*, який іменується архімандритом унівським, дерманським та управителем інших острозьких монастирів.

У рукописі також зазначено “в Острозі, в училищі греко-слов’янському, місяця березня, в 23 день, року 1611”, тобто цього дня була завершена робота над перекладом книги. Перекладач зазначає, що за грецьким текстом він подався аж в Аравію. Говорячи про особливості перекладу, зазначав, що намагався точно й дослівно перекладати. Цей переклад складного богословського тексту засвідчує високий рівень кваліфікації спудеїв ОА.

Література: Мицько І. З. Острозька слов’яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 130; Соболевський А. И. Похвала Исаии Балабана 1611 г. – Киев, 1894. – С. 5, 9; Ясіновський А. Внесок Острозького культурного осередку в розвиток української богословської думки (кінець XVI – початок XVII століть) // Ковчег. – Львів, 2001. – Ч. 3. – С. 225-226.

Петро Кралюк

Призв рѣчи глаголюща шобавиши, тако
 же пиша писаніе его преласно снмаже
 беебда - буди въ мно нене полезна
 его цркви мнѣши будиши. Тѣмже
 молю лубоцне лицемъ его гдѣшво,
 спвое изволивъ себе дати семъ мѣ
 сто пріими испрочими писаніи таже
 ѿего дѣхно пенны сиротти. И се го
 нопа, такоже ново дрекна пажна
 ушд илсбиза. Шаже здравствиди
 огдѣ, поштрозѣ ко оучилищи кѣгре
 ко сло пеньскомъ. Мѣд марта шъ ис
 днь. Аѣ пѣ. АХАІ.

К

а нсуднишеа любезнѣишии чпта
 шело, аще каа шлсшод шти дннижмше
 мнѣшнса неразѣмна бѣши. Се вѣ
 дыи тако пра кѣ рѣчи елминскіа послѣ
 доцага. Се бо шк словеніи прево
 днцы сохраниша, да нитпоже пре

Згадка про переказ "в Острозѣ во оучилищи кѣгрекословеньскомъ"
 "Книги ... противу различных еретиков" Федора Авукара